

Bij Tankmelkonderzoek Uiergezondheid

Henk Bosch, redacteur

Veehouder Wim Nieuwenhuis uit Wesepe had onder zijn veestapel grote problemen met uiergezondheid. De oorzaak was maar niet te achterhalen. Het bezorgde hem zelfs slapeloze nachten. Het GD Tankmelkonderzoek Uiergezondheid toonde uiteindelijk aan dat het ging om een besmetting met *Streptococcus agalactiae*. Samen met de dierenarts en de GD kan hij nu gericht het probleem aanpakken.

Maatschap Nieuwenhuis te Wesepe

- melkt tussen de 50-60 koeien
- 30 ha grond in eigendom; 5 ha huur
- quotum van bijna 500.000 liter melk
- meeste roodbont, ook zwartbont
- melksysteem: senior, visgraat, 2 x 4

Bacteriologisch onderzoek

Vóór zijn kennismaking met Tankmelk Uiergezondheid had Nieuwenhuis al besmettingsproblemen die zich uitten in het hoge celgetal. In die tijd heeft hij ook monsters genomen voor bacteriologisch onderzoek. "Daar kwam wel wat uit, maar niet heel veel", aldus Nieuwenhuis. "Dan had ik eigenlijk nog meer monsters moeten nemen, maar dat vond ik toen nog te veel werk."

Hygiëne

"Ik gebruik tegenwoordig in verband met de hygiëne meer papier, ik gebruik kalk, en ik strooi twee keer daags zaagsel. Dat deed

ik eerder niet. Ook heb ik nieuwe matten geplaatst en een andere nok in de stal geplaatst voor meer trek. Tsjja, je probeert van alles..."

"je probeert van alles"

Tankmelk

"Uiteindelijk heb ik gekozen voor Tankmelk Uiergezondheid. Dat leverde gelijk resultaten op, omdat het de *Streptococcus agalactiae* als probleemveroorzaker aantoonde. En dat is behandelbaar. Ik heb de tweede uitslag gehad, de derde staat er aan te komen. Het advies van de dierenarts en de GD was om de koeien een medicijn in de nek te spuiten. Hun idee was om de hele koppel met de hoogste uitslagen apart te behandelen. Maar ik vond dat wat te veel worden, dus heb ik steeds de hoogste drie gevallen gepakt, en die drie dagen gespoten. En dan pakte ik er weer drie. (niet GD-advies, red.) Om te kijken om welke koeien het precies

ging, nam ik tussendoor steeds monsters voor bacteriologisch onderzoek. Vooral aan de hand van de MPR-uitslag, de standaard melkcontrole die elke zes weken plaatsvindt. Maar ik ben wel naar een frequentie van vier weken gegaan, en nu naar één tot twee weken. Anders is die periode van zes weken te lang. In die tussentijd kan er al weer een koe besmet zijn. Dat is het nadeel van deze bacterie *agalactiae*. Er hoeft maar

GD'er Walter Schouten: Problemen gericht aanpakken

Walter Schouten is relatiebeheerder bij de GD en adviseert de dierenartsen, onder andere om het Tankmelkonderzoek Uiergezondheid op te nemen in hun begeleiding van boeren. "Het is een kapstok waar een dierenarts de uiergezondheid aan op kan hangen. Dankzij het tankmelkonderzoek is bij Nieuwenhuis de aanwezigheid van *agalactiae* aangetoond. Hij gebruikte voorheen altijd preparaten, maar dan blijft *agalactiae* rondzingen. Nu kan hij het probleem gericht aanpakken en ziet hij waarschijnlijk over een paar maanden al resultaat."

heid gaat het om goed samenspel

één koe mee rond te lopen, en voor je het weet is de hele koppel besmet. Ik zeg niet dat ik nu al van de problemen af ben, maar het celgetal zakt wel.”

“de koeien spookten door mijn hoofd”

Geld besparen

“Toen we met de behandeling begonnen, ging het eerst helemaal nog niet zo goed. Ik sliep er ook slecht van. De koeien spookten door mijn hoofd... Vorig jaar heb ik twintig tot dertig koeien weggedaan, omdat ik toen niet wist wat het probleem was. Achteraf gezien te veel, omdat ze zoals nu blijkt goed behandelbaar zijn. Bijna de helft van de veestapel weg... Die heb ik vervangen door eigen jongvee en door de aankoop van nieuwe koeien. Ik had veel geld kunnen besparen als ik eerder met het tankmelkonderzoek was begonnen. Dat is zeker ook een reden dat ik GD Tankmelk Uiergezondheid aanhoud.”

Streptococcus agalactiae is een uiterst besmettelijke koegebonden bacterie, die melk nodig heeft om te kunnen overleven. Een besmetting van koe naar koe vindt alleen plaats tijdens het melken. Hygiëne onder het melken is daarom van groot belang. Kenmerken van *Streptococcus agalactiae* zijn dat ze een sterk verhoogd celgetal veroorzaken en maar in een klein deel van de gevallen een zichtbare uierontsteking. De genezingskansen zijn goed.

Wilt u meer weten over het abonnement GD Tankmelk Uiergezondheid kijk dan op www.gddeventer.com/rund.

Dierenarts Hans Mulder: Meten is weten!

Hans Mulder is dit jaar dertig jaar actief als dierenarts in Olst-Wijhe. Hij kent dus logischerwijs zijn boeren en zijn beesten. De praktijk van vijf dierenartsen begeleidt in meerdere of mindere mate zo'n 120 melkveebedrijven. “Bij Nieuwenhuis konden we tot voor kort het celgetalprobleem helaas nog niet oplossen. Met het Uiergezondheidsprogramma hebben we nu de mogelijkheid om vroeg de veroorzakers van mastitis in kaart te brengen, ook bij veehouders die niet zo gemakkelijk monsters insturen voor bacteriologisch onderzoek. Als dierenarts kan ik nu veel gerichter adviseren. En naast mijn advies over melktechniek bijvoorbeeld zeggen: stuur eens een aantal monsters voor bacteriologisch onderzoek in van die en die koeien. Straks over drie maanden weten we of Nieuwenhuis van zijn problemen af is. Daar is het uiteindelijk om te doen. Het mooie aan de systematiek van Tankmelk Uiergezondheid is dat de veehouder de vinger aan de pols houdt. Ik ben groot

voorzitter van preventie, op basis van een goede analyse. Een celgetalprobleem los je niet zomaar op! Het is een kwestie van de juiste cijfers, gevolgd door de juiste analyse. Anders blijft het gerommel in de marge. Ik heb Nieuwenhuis ook aangeraden om dat meer te doen. Pak de cijfers uit PIR-dap, leg de grafieken van de GD ernaast en samen trekken we de juiste conclusies. Meten is weten! Die driehoekssamenwerking werkt prima, zo is mijn ervaring. Zodra zich een situatie voordoet waarin het probleem groot is of de vraag ingewikkelder, schakel ik de GD in en proberen we samen - veehouder, GD en ik - het probleem op te lossen.”

